

MINKHÄLSAN

Minknäringens djuromsorgsprogram 2010

SVERIGES PÅLSDJURSUPPFÖDARES RIKSFÖRBUND (SPR)

INNNEHÅLL

Inledning	3
Kort om SPR	4
Samarbetsorganisationer	4
Tillbakablick 2003-2010	7
Övergripande förhållningssätt.....	12
Djurskyddet i centrum	12
Minkhälsan.....	14
Tidsplan - vad händer framöver?	27
Minkåret.....	28

INLEDNING

SVERIGE HAR EN AV VÄRLDENS mest kraftfulla lagstiftningar på djurskyddsområdet. Men kraftfulla lagar blir verkningslösa om de inte efterlevs. Därför är det viktigt att vi ser till att alla människor, som har djur, faktiskt följer djurskyddslagen.

Djur ska ha det bra. Djur ska behandlas väl och skyddas mot lidande och sjukdom. Djur ska hållas och skötas i en god djurmiljö, på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt. Detta är enkla förhållningssätt till alla som äger djur, oavsett om det är minkar eller andra husdjur. På detta område har vi alltså en mycket tydlig lagstiftning i Sverige.

Lagen i all ära men det viktigaste är att den efterlevs. Har vi en av världens starkaste djurskyddslagstiftningar ska den också följas. Vi är stolta över svensk minknäring men vi vill bli bättre. Vi tolererar inte att djur far illa.

Svensk pälsdjursnäringens uppdrag har varit tydligt: lyfta fram alla aspekter för att visa på vad som varit, hur det ser ut nu och framförallt: vad som skall göras framöver.

Detta arbete vilar på tre ben. Forskning, tillsyn och egenkontroll. Sammantaget ligger det till grund för minkhälsan. Nu vilar ett stort ansvar på oss alla som arbetar med minkar att uppfylla och följa de mycket höga ambitioner, som vi fastställt. I den delen behöver vi hjälp med regelbunden tillsyn.

Utgångspunkten är att våra djur ska ha det bra. Minkhälsan är det nödvändiga steget för att förverkliga våra ambitioner med fokus på djurskydd, djurhälsa och djurskötsel. Vi är stolta över Svensk minknäring, men vi vill bli bättre och kommer även fortsättningsvis att satsa resurser på arbete med förankring i forskningsbaserad evidens. Minkhälsan markerar avstampet för en högkvalitativ minknäring i framtiden.

Sölvesborg december, 2010

JÖRGEN MARTINSSON, VD, SPR

KORT OM SPR

► Sveriges Pälsdjursuppfödares Riksförbund (SPR)

Är ett medlemsägt riksförbund som grundades 1926. SPR arbetar aktivt med att tillvarata medlemmarnas intressen samt för att främja en öppen och konstruktiv dialog med viktiga intressenter. SPR har för närvarande ett 70-tal aktiva medlemmar. Tidigare i år publicerade SPR ”Vitbok för en livskraftig minknäring med fokus på ansvar och etik”. I den fastslogs att branschorganisationen fått i uppdrag av Jordbruksverket att inkomma med förslag och synpunkter kring en åtgärdsplan för att säkerställa djurskyddet vid minkfarmer. Resultatet av detta är Minkhälsan, näringens djuromsorgsprogram för ytterligare professionalisering och ökat kunskapsutbyte. www.spr.nu

SAMARBETSORGANISATIONER

► European Fur Breeder's Association (EFBA)

EFBA är en paraplyorganisation med säte i Bryssel som består av medlemsorganisationer från de 16 europeiska länder, som producerar skinn. SPR bedriver kontinuerligt utbyte med EFBA avseende forskning och utveckling av branschen. SPR bedriver genom EFBA opinionsbildande arbete på europeisk nivå. EFBA:s arbete har under de senaste åren fokuserat på WelFur, ett djuromsorgsprogram för pälsdjursuppfödare, som är framtaget tillsammans med åtta lantbruksuniversitet för att skapa ett enhetligt europeiskt system för näringen avseende djurhälsa och djurskydd. www.efba-eu.com

► Hushållningssällskapen

Hushållningssällskapen finns över hela Sverige och är regionalt baserade, fristående kunskapsorganisationer. SPR har under en lång tid samarbetat med Hushållningssällskapen för rådgivning. Exempelvis har Hushållningssällskapen bistått SPR i arbetet med att ta fram program för egenkontroll för minknäringen. www.hush.se

► International Fur Animal Scientific Association (IFASA)

IFASA är en internationell pälsdjursforskningsorganisation som utger tidskriften Scientifur samt anordnar en stor internationell pälsdjursforskarkongress vart fjärde år. www.ifasanet.org

► International Fur Trade Federation (IFTF)

IFTF är en oberoende internationell organisation med säte i London som består av nationella sammanslutningar och organisationer inom pälsnäringen. IFTF är EFBA:s internationella motsvarighet med 39 medlemmar i 32 länder. Organisationen driver samordnings- och branschfrågor utifrån ett internationellt perspektiv. www.iftf.com

► **Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)**

LRF är en partipolitisk obunden intresse- och företagarorganisation för samtliga aktörer som arbetar med jordbruk och djurhållning i Sverige. SPR är medlem i LRF och för en kontinuerlig dialog med LRF kring branschöverskridande frågor som rör djuromsorg och djurhållning. www.lrf.se

► **Nordiska Jordbruksforskarens Förening (NJF)**

Subsektionen för pälsdjur består av nordiska forskare och rådgivare inom pälsdjursnäringen som samarbetar och utbyter resultat av genomförd forskning. SPR har kontinuerligt kontakt med NJF för att tillgodogöra sig resultaten av det nordiska forskningssamarbetet. www.njf.nu

► **Origin Assured (OA)**

Origin Assured är ett branschinitiativ som är framtaget av IFTF i samarbete med fyra ledande auktionsbolag. Tillsammans har man utarbetat ett kvalitetscertifikat som garanterar konsumenten att pälsen kommer från ett land där det finns tydliga regler för djurhållning och djuromsorg. De produkter, som uppfyller dessa krav, har rätt att märkas med Origin Assureds specifika märkband. www.originassured.com

► **Stiftelsen Svensk Pälsforskning**

Stiftelsen administreras av SPR och har som syfte att finansiera forskningsprojekt inom pälsdjursområdet. Under året slutfördes den fjärde och sista delen av SLU:s forskningsprojekt ”Effekter av inhysning och utfodring på beteenden och produktion hos farmuppfödda minkar”.

► **Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU)**

Sveriges Lantbruksuniversitet är en myndighet med placering under Jordbruksdepartementet. SLU ansvarar för forskning och utveckling av biologiska naturresurser och biologisk produktion. SPR har sedan en lång tid tillbaka ett samarbete och utbyte med SLU kring forskning och utveckling av branschen. Under 2000-talet har större forskningsprojekt kring minken genomförts vid SLU. www.slu.se

► **Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)**

Statens veterinärmedicinska anstalt är en myndighet med placering under Jordbrukdepartementet. SVA:s uppdrag är att vara ett veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan. SVA är specialiserat på djurs sjukdomar och smittämnen samt hur de sprids – mellan djur, till människan och i miljön. På SVA finns kompetens som inte finns någon annanstans i Sverige, även för udda djurslag. De senaste åren har SVA tillsammans med SPR satsat resurser, som ett komplement till den redan befintliga verksamheten, för att utveckla den veterinärmedicinska verksamheten för mink.

www.sva.se

TILLBAKABLICK 2003-2010

Det här avsnittet innehåller kortfattade sammanfattningar av väsentliga händelser inom forskning, utbildning samt verksamhetsutveckling under perioden 2003 till 2010.

FORSKNING

2000-2010, Forskningsprojekt "Diarre hos minkhvalpe i diegivningsperioden förårsaget av enteriske virus", samarbetsprojekt mellan Veterinærinstituttet DTU, Århus, Danmark och Enhet för virologi, immunbiologi och parasitologi, SVA

Syftet med forskningen är att hitta virus som kan orsaka sjukdomen pre-weaning syndrome (tidigare kallad svettiga valpar), utveckla diagnostiska metoder för att studera virusförekomst och spridning (PCR och ELISA) samt utveckla ett vaccin mot sjukdomen.

- » *Claudia Baule*, forskningsingenjör, Enhet för virologi, immunbiologi och parasitologi, SVA
- » *Karin Ullman*, BMA, Enhet för virologi, immunbiologi och parasitologi, SVA
- » *Mehdi Bidokhti*, doktorand, Enhet för virologi, immunbiologi och parasitologi, SVA

2004, Examensarbete " Beteenderesponser hos farmuppfödda minkar (*Mustela vison*) hållna i stora och berikade burar", Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU

Syftet med examensarbetet var att undersöka vilka olika typer av berikningsföremål farmuppfödda unga minkhonor använder och om förekomsten av onormala beteenden kan minskas med hjälp av en större bur med mycket berikning.

Resultaten visade att minkhonorna utnyttjade berikningsföremålen frekvent (22 % av sin aktiva tid) och att de, när de temporärt hölls i stora berikade burar, utförde samma typer av stereotypier men med minskad frekvens (1,4 % av den aktiva tiden jämfört med 10,0 %).

- » *Heléne Lindberg*, student, biologlinjen, Stockholms universitet
- » *Lena Lidfors*, docent i etologi, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU, handledare
- » *Eva Aldén*, agronom, Smådjursavdelningen, SVA

2004-2010, Forskningsprojekt "Effekter av inhysning och utfodring på beteenden och produktion hos farmuppfödda minkar", Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU

Syftet med avhandlingen har varit att undersöka vilka effekter olika burberikningar, olika burtyper och olika utfodringsstrategier har på den farmuppfödda minkens beteende, energiintag, tillväxt och reproduktion. Studie 1 är publicerad i *Applied Animal Behaviour Science* 121 (2009).

STUDIE 1: "Effekter av burberikning på beteendet hos honminkar (*Mustela vison*) hållna i standardburar under vintern". Resultaten visar att honminkarna använde hylla mer än cylinder och boll i standardburar under vintern. Miljöberikningen var inte tillräcklig för att minska stereotypierna på en av de undersökta farmerna men hyllor sänkte frekvensen stereotypier på den andra farmen.

STUDIE 2: Effekter av etageburar och gruppstorlek på beteende, tillväxt och pälskador hos farmad mink.

STUDIE 3: Effekter av etageburar och utfodring på beteende och energiintag hos farmad mink.

STUDIE 4: Effekter av etageburar och utfodring på beteende hos farmad mink under parnings säsongen.

- » *Heléne Axelsson*, doktorand, institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU
- » *Lena Lidfors*, docent i etologi, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU
- » *Eva Aldén*, agronom, Enhet för djurhälsa och antibiotikafrågor, SVA
- » *Steffen W. Hansen*, forskare, Avdelningen för djurs hälsa, välfärd och nutrition vid universitetet i Århus, Danmark

---

2008, Examensarbete "Minkvalpars beteende i större berikade burar vid olika gruppstorlek", Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU

Syftet med examensarbetet var att undersöka om större burar samt berikning minskar stereotypier hos minkhonvalpar under tiden från avvänjning till pälsning jämfört med standardburar. Resultaten visade att berikningarna användes till hög grad (29-39 % av den aktiva tiden) och att frekvensen stereotypier var låg oavsett berikningsgrupp men att frekvensen stereotypier i berikade burar var lägre än i standardburar.

- » *Elin Reepalu*, veterinärstudent, SLU
- » *Lena Lidfors*, docent i etologi, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU, handledare
- » *Heléne Axelsson*, doktorand i etologi, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, SLU, biträdande handledare

2008 – ff., Forskningsprojekt ”Plasmacytos (Aleutian disease) hos vild mink i Sverige”, Institutionen för kliniska vetenskaper, Avdelningen för reproduktion, SLU

Syftet med studien är att undersöka förekomsten av sjukdomen plasmacytos (Aleutian disease) bland vilda minkar i Sverige. Bakgrunden till projektet är att man i andra länder funnit antikroppar mot viruset i vilda minkpopulationer, men att liknande undersökningar ännu inte har gjorts i Sverige. Förekomst av plasmacytos har inte bara betydelse för den vilda minken utan även för den farmade minken i och med att viruset potentiellt kan spridas mellan vilda och farmade djur och vice versa, särskilt eftersom viruset överlever länge även utanför värdjuret. Denna koppling var en av anledningarna till att SPR bidrog finansiellt till studien. Delar av resultaten finns redovisade i ett examensarbete av Mia Tjernström där man fann att 46 % av de undersökta minkarna bar på plasmacytosantikroppar och infektionen var spridd över hela Sverige.

- » *Mia Tjernström*, veterinärstudent, SLU
- » *Ulf Magnusson*, professor i reproduktion, Institutionen för kliniska vetenskaper, Avdelningen för reproduktion, SLU
- » *Sara Persson*, leg. veterinär, doktorand, Institutionen för kliniska vetenskaper, Avdelningen för reproduktion, SLU

VERKSAMHETSUTVECKLING

Metodutveckling och implementering av diagnostik för sjukdomsövervakning och hälsobefrämjande verksamhet för mink, SVA

Det huvudsakliga arbetet sker på enheten för djurhälsa och antibiotikafrågor i nära samarbete med de diagnostiska enheterna. Syftet är att vidareutveckla diagnostik och smittoämnesövervakning som bedöms vara av stor vikt för djurslagets hälsa och produktionens hållbarhet. Ett viktigt exempel är utökad bakterieprovtagning och antibiotikaresistensmonitorering. Ett ytterligare exempel är utvärdering av olika diagnostiska metoder för antikroppar mot plasmacytosvirus med potential att användas för att återinföra och utveckla en nationell bekämpningsstrategi för sjukdomen.

Foderkontrollen i samarbete med SVA

Foderkontrollen i sin nuvarande form utarbetades av Torbjörn Mejerland, pälsdjursveterinär, SVA och Eva Aldén, agronom, Institutionen för husdjurens utfodring och vård, SLU, 1990. Den senaste revisionen av råd och anvisningar gjordes 2008 av Eva Aldén och Sara Persson, leg. veterinär. Syftet är att säkerställa och förbättra fodrets kvalitet, förebygga foderorsakade skador samt utnyttja foderoptimering. Foderkontrollen innehåller noggranna riktlinjer till farmarna och beskriver de olika undersökningar som genomförs på fodret. Inom foderkontrollen genomförs även besök på foderkök, farmer och hos råvaruleverantörer.

Förbättrade utfodrings- och skötselrutiner

Kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete av utfodrings- och skötselrutiner i samarbete med agronom Eva Aldén, SVA. Detta sker genom informationsmöten, besök, månatliga nyhetsbrev samt personlig rådgivning per telefon.

Burberikningsarbete på farmarna runt om i Sverige

Parallellt med ombyggnationen till större burar med färre minkar i har många farmare själva bedrivit utvecklingsarbete avseende olika berikningsformer. Exempel på dessa har varit spaningshyllor, etageburar och olika typer av föremål för sysselsättning.

Förbättrade rutiner för avelsarbete

På farmarna runt om i landet har det goda avelsarbetet mot en ännu lugnare och harmonisk mink fortsatt.

Egenkontrollsprogram i samarbete med Hushållningssällskapet

Under 2007 togs egenkontrollprogrammet fram i tre olika versioner för att förenkla dokumentationen av de krav som ställs på farmarna enligt miljöbalken. Syftet med egenkontrollen är att varje verksamhet som kan ha miljöpåverkan ska bedriva ett aktivt och förebyggande arbete för att säkerställa att ingen onödig miljöpåverkan sker.

UTBILDNING

Fortbildningar vid Pälsdjurscenter i Mjällby, på SVA, i Uppsala och på KVL i Köpenhamn samt i anslutning till pälsdjursförbundsmöten

Kurser i SPR:s regi tillsammans med SVA, SLU, Hushållningssällskapet samt dansk forskningsexpertis. Medverkande på kurserna har varit minkuppfödare, länsveterinärer, djurskyddsinspektörer samt distriktsveterinärer. Sedan 2003 har ett tiotal kurser genomförts. Exempel på teman har varit; aktuella foderfrågor, aktuella sjukdomar hos mink, diagnostik och bekämpning av plasmacytos, sjukdomen svettiga valpar och antibiotikabehandling till mink. Syftet har varit att höja kunskapsnivån bland deltagarna, diskutera nya forskningsresultat samt gemensamt driva utvecklingen av den svenska minkuppfödningen framåt. 2005 anordnades en kombinerad kurs- och studieresa till Köpenhamn med danska pälsdjursforskare som lärare.

Internationellt kunskaps- och erfarenhetsutbyte

Kunskaps- och erfarenhetsutbyte med pälsdjursorganisationer i Norden, Europa och Nordamerika. Det bedrivs forskning inom minknäringens alla områden i såväl Danmark, Finland, Holland som Kanada. Bland annat ingår forskningsprojekt som berör nutrition, reproduktion, sjukdomar och välfärd.

Utvecklingsarbete inom de europeiska branschorganisationerna EFBA och IFTF

SPR har aktivt deltagit i samarbete med EFBA och IFTF. Arbetet har under de senaste åren fokuserat på WelFur, ett omsorgsprogram som är framtaget tillsammans med åtta lantbruksuniversitet för att skapa ett enhetligt europeisk system för djuromsorg och kontroll.

Branschbesök för ökad insyn och dialog

Regelbundna besök på farmerna av representanter från SVA, SLU, Hushållningssällskapet, länsstyrelser, kommuner samt distriktsveterinärer med flera.

Studiebesök och öppet hus på minkfarmer

Inom näringen har öppenhet varit ett honnörssord och under årens lopp har ett stort antal studiebesök gjorts på farmer runt om i Sverige av olika intressenter. Minkuppfödarna har välkomnat journalister och medier såväl som politiker, allmänhet, studenter och djurrättsorganisationer.

Vitbok för en livskraftig minknäring med fokus på ansvar och etik

SPR har tagit fram en vitbok som handlar om näringen och vår syn på djurskydd och djurhälsa. Vitboken visar vägen för SPR:s arbete för ansvarstagande djurhållning och tar bland annat upp arbetet med ett djuromsorgsprogram, något som Minkhälsan bygger vidare på. Vitboken har distribuerats till politiker samt tjänstemän och intressegrupper med betydelse för näringen.

ÖVERGRIPANDE FÖRHÅLLNINGSSÄTT

- ▶ Alla åtgärder och förbättringar, som föreslås inom näringen ska baseras på resultat av forskning och vetenskaplig evidens
- ▶ Djuren ska alltid behandlas på bästa möjliga sätt med respekt och omsorg
- ▶ Djurmiljön på farmen ska tillgodose djurens särskilda behov
- ▶ Den svenska djurskyddslagen och författningarna utgör miniminivån för vad näringen ska leva upp till
- ▶ Neringen ska kännetecknas av ordning och reda med tydliga checklistor och egenkontroller
- ▶ Neringen välkomnar flera oanmälda inspektioner under olika delar av året
- ▶ Neringen sprider kunskap om minkuppfödning till viktiga intressentgrupper samt verkar för öppenhet och transparens genom studiebesök

DJURSKYDDET I CENTRUM

SPR:s vision om ett optimalt djurskydd är förenlig med den svenska djurskyddslagstiftningen. Djurskyddslagen, förordningen och föreskrifterna är förebyggande med utgångspunkten att djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Den svenska djurskyddslagen bygger på gamla etiska och kulturella värderingar om människans rättigheter och skyldigheter mot djur och är överlag strängare än regelverket för djurskydd inom EU.

Jordbruksverket är central myndighet för djurskyddslagen och har därmed ansvar för utformandet av lagens föreskrifter. Vidare har Jordbruksverket ansvar för samordning av länsstyrelsernas arbete med djurskydd som sedan den 1 januari 2009 övertog kontrollerna ifrån landets kommuner. Om länsstyrelsen upptäcker brott mot djurskyddsbestämmelserna kan de kräva att bristerna rättas till i kombination med vitesbelopp. Verksamhetsutövaren kan även dömas till böter eller fängelse i högst två år och beläggas med djurhållningsförbud.

Svenska minkuppfödarens verksamhet regleras genom djurskyddslagen (1988:534), djurskyddsförordningen (1988:539) och Jordbruksverkets författningssamling med saknummer L 1 – L 120. Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om djurhållning inom lantbruket, L 100, innehåller dels gemensamma bestämmelser och dels särskilda bestämmelser för pälsdjur. Jordbruksverket genomgår för närvarande en översyn av dessa för minkar särskilda bestämmelser och så snart denna översyn är klar kommer de nya föreskrifterna att införlivas i Minkhälsan.

MINKHÄLSAN

Minkhälsan är näringens omsorgsprogram. Programmet är utarbetat i samarbete med SVA och SLU för förankring i hög vetenskaplig evidens, beprövade metoder samt aktuella forskningsresultat. Programmet ska svara upp gentemot de uppdrag som Jordbruksverket givit näringen.

Minkhälsan stöttar farmarna under året och bidrar till utveckling av näringen. Den är ett uttryck för näringens goda intentioner vad gäller miljö, djurhälsa och djurskydd utifrån gällande lagstiftning.

Minkhälsan är obligatorisk för SPR:s medlemmar och tanken är att medlemmarna årligen debiteras för sitt medlemskap. Avgiften är avsedd för att täcka Minkhälsans arbete. Minkhälsan kommer att köpa in konsulttjänster från SVA i form av veterinär och agronom. Medlemskap i Minkhälsan inkluderar även sjukdomsdiagnostik och foderanalys. Minkhälsan kommer att prioritera aktiv kommunikation med medlemmarna genom exempelvis nyhetsbrev, föreläsningar samt samverkan.

Minkhälsan är uppdelad på åtta olika fokusområden och programmet strävar efter att säkerställa minkens hälsa genom minskad risk för sjukdom, ökat välbefinnande samt tillgång till mera miljöberikning.

Minkhälsan lägger fokus på:

- ▶ **DJURSKYDD** – ansvarstagande djurvård i samtliga led
- ▶ **DJURSKÖTSEL** – den dagliga djuromsorgen på farmen
- ▶ **DJURHÄLSA** – förebyggande hälsovård samt sjukvård för friska och harmoniska djur

DE ÅTTA FOKUSOMRÅDEN ÄR:

- 1. Dokumentation och kontroll** – tydligare administration för uppföljning och transparens
- 2. Utbildning** – för att öka kunskapen och kompetensen inom näringen
- 3. God farmmiljö** – Rent och snyggt på farmen
- 4. Djurskydd** – för ansvarstagande djurvård
- 5. Djurhälsa** – sjukvård och förebyggande hälsoarbete för friska och harmoniska djur
- 6. Djurskötsel** – för daglig djuromsorg
- 7. Foder** – sammansättning, kvalitet, hantering och kontroll
- 8. Avelsarbete** – för lugna och friska djur med bra avelsresultat och skinnproduktion

Dokumentation och kontroll – tydligare administration för uppföljning och transparens

SPR anser att dokumentation och kontroll är två viktiga byggstenar för en välfungerande minkuppfödning. Det är viktigt med ordning och reda kring dokumentation som berör tillståndsgivning och inrapportering av statistik. Kontroller i form av egenkontroller samt rutiner vid oberoende inspektioner är också instrument för professionell branchutveckling.

Dokumentation

I Minkhälsan ingår en dokumentationspärm med ett enhetligt register där farmens alla tillstånd, checklistor och loggbok finns. Dokumentation sker löpande av farmaren och de områden som ska dokumenteras och kunna uppvisas vid anmodan är:

- » Flyttning av djur till och från farmen vid köp och försäljning (där datum anges för köp/försäljning, antal djur som införskaffats/sålt, köpare respektive säljare samt djurens kön och färg)
- » Avelsdjur, fördelat på honor och hanar, på farmen när parningssäsongen inleds (antal totalt)
- » Parade honor (antal)
- » Valpar (antal valpar per hona)
- » Dödsfall (indelade efter antal avelsdjur och valpar per dag)
- » Vaccin- och medicinförbrukning

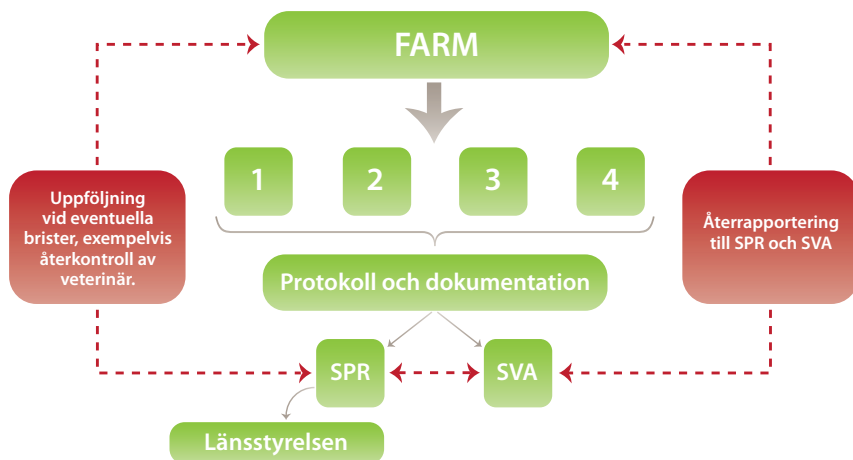
I Minkhälsan ingår även riktlinjer kring vilken dokumentation som ska uppvisas för länsstyrelsens djurskyddsinspektörer. Där återfinns även det djurskyddsprotokoll som veterinären använder i hälsoavtalet.

Kontroll

- ▶ Gemensamt för nedanstående punkter är att protokoll/dokumentation sänds till SVA för påseende och SPR för sammanställning/arkivering och bevakning av eventuella åtgärder. Uppföljning sker från SPR och SVA:s sida gentemot de medlemmar som inte uppfyller de krav som ställs i form av utbildning och tätare uppföljning
- ▶ Medlemmarna genomför årligen egenkontroll enligt framtagna riktlinjer i samarbete med Hushållningssällskapen. SPR planerar att ta fram en version av egenkontrollen som är digitalt baserad. Avsikten är att medlemmarna vid inmatning av uppgifter får direkta förslag på åtgärder som samlas i en ”att-göra-lista” när egenkontrollens protokoll är ifyllt. Ett mail skickas även till SPR och SVA med resultatet

Hälsoavtal med veterinär för fyra årliga besök vilket även beskrivs i fokusområde fem, Djurhälsa – sjukvård och förebyggande hälsoarbete

- ▶ SPR har tagit fram riktlinjer för hälsoavtal med veterinär. Genom SPR:s försorg kommer ett antal veterinärer att vidareutbildas för att kunna genomföra farmbesök enligt Minkhälsans riktlinjer. Dessa kontrakterade veterinärer besöker farmen vid fyra obligatoriska tillfällen per år för att dokumentera hälsoläget och bistår med rådgivning eller rekommendationer för förbättrad hälsa hos djuren
- ▶ Dokumentation från besöken sparas i tillståndspärmen, för att möjliggöra uppföljningar
- ▶ Dokumentationen sänds även till SPR och SVA för dokumentation och eventuell uppföljning. SPR vidarebefordrar även protokoll till länsstyrelsen i respektive län där den dokumenterade farmen har sin hemvist

FOKUSOMRÅDE 2

Utbildning – för att öka kunskapen och kompetensen inom näringen

Utbildning och information är ett prioriterat område för att öka kunskapen och kompetensen inom näringen. I samarbete med SVA och SLU kommer SPR att erbjuda olika utbildningsmöjligheter:

- ▶ Utbildningsdelarna som berör djurskydd ska kopplas till Nationellt centrum för Djurskydd samt framtagna i samarbete med SLU
- ▶ SPR ska erbjuda en implementeringskurs till medlemmarna som behandlar Minkhälsans innehåll
- ▶ Kurs i läkemedelsanvändning
- ▶ Kurs i etologi framtagen i samarbete med SLU
- ▶ Kontinuerlig uppdatering av aktuella lagar och föreskrifter från SPR samt forskningsrön från SVA som distribueras i form av nyhetsblad

Internutbildning på farmnivå för att säkerställa djurskydd och djurhälsa.

- ▶ Plan för handledning och inskolning av nya medarbetare hos farmarna (introduktionsutbildning)
- ▶ Plan för kristillfällen exempelvis sjukfrånvaro hos medarbetare, avvikande naturförhållanden, utsläpp av minkar etc.

FOKUSOMRÅDE 3

God farmmiljö – rent och snyggt på farmen

Ett område inom vilket SPR har tagit fram tydliga riktlinjer för medlemmarna är det som berör farmmiljön. Det vill säga rent och snyggt på farmen:

- ▶ Allmänhygien, underhåll av farmens mark och byggnader samt avfallshantering
- ▶ Strörutiner
- ▶ Rengöring av fodertruck
- ▶ Kontroll och rengöring av burnät
- ▶ Flug- och skadedjursbekämpning
- ▶ Hygien vid valpning
- ▶ Hantering av döda djur

Djurskydd – för ansvarstagande djurvård

Djurskyddsarbetet ska alltid stå i centrum för näringen och innebär i grunden att djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. Detta arbete är i högsta grad förebyggande och innebär att optimala uppfödningförhållanden alltid ska eftersträvas och att fokusområdena i Minkhälsan därför är prioriterade. Att såväl generella djurskyddsbestämmelser för djurhållning inom lantbruket som särskilda bestämmelser för minkuppfödning efterlevs är en självklarhet. SPR ska fortsatt verka för och finansiellt stödja forskning och studier som ökar kunskapen om minkens generella välfärd. En etolog med kunskap om minkens specifika beteenden ska knytas till Minkhälsan.

Nollvision mot stereotypier

Ett prioriterat problem är minkens stereotypa beteende. Detta utförs i huvudsak av avelsdjuren under vintermånaderna och kan i hög grad relateras till födosök. Andelen stereotypier hos avelsdjuren under övriga året och hos valparna är knappt mätbara men få ska bli färre. SPR arbetar med en nollvision och konkreta åtgärder för att sänka det stereotypa beteendet är:

- ▶ Miljöberikning av burarna i form av etagehylla eller etagebur
- ▶ Fortsatt utveckling av foderstat och foderrutiner under vintermånaderna
- ▶ Avelsarbete för en ännu lugnare och än mer harmonisk farmuppfödd mink

Under januari och februari 2011 kommer studier att utföras i samarbete med SLU för att mäta nivån av stereotypa beteenden på ett flertal djur på ett flertal farmer runt om i landet. Dessa mätningar kommer sedan att göras på samma sätt vid samma tidpunkt 2013 för att minskningen av det stereotypa beteendet efter utförda åtgärder ska kunna mätas.

EFBA:s WelFur-program

European Fur Breeders Association, EFBA, har engagerat ansetta forskare inom minkuppfödning runt om i Europa för att arbeta fram ett välfärdsprogram, kallat Wel-Fur. När programmet är klart kommer detta att implementeras i Minkhälsan.

Minkens biologiska behov

En fråga som stötts och blötts är den farmuppfödda minkens behov av tillgång till badvatten. Den hittills största och mest omfattande studien på området är gjord vid Köpenhamns universitet, under ledning av lektor Leif Lau Jeppesen. Studien visar tydligt att simning inte är ett biologiskt behov hos mink. Biologiska behov är medfödda. Den farmade minken är t. ex medveten om att den saknar något om den inte har tillgång till en lya, även om den vuxit upp utan lyan. Den farmade minken saknar dock inte simvatten om den inte först fått lära sig vad simvatten är. Om man lär minken att den kan få tillgång till simvatten kommer några att använda vattnet mer eller mindre frekvent medan några kommer att undvika vattnet helt och hållet. Minkens naturliga beteende och anpassning till vatten antyder inte heller att det

finns ett behov av att kunna simma. För minken är simning ett redskap för att tillfredsställa behovet av att skaffa föda, inte ett behov i sig. Minken är inte heller särskilt väl anpassad för ett liv i vatten, den har inte mer simhud mellan tårna än många hundar och dess förmåga att se i vatten och att kunna hålla sig under vatten utan syre är aningen bättre än hos illern som lever helt på land men inte på långt när så bra som hos riktiga vattendäggdjur som t.ex. uttern. Detta överensstämmer med slutsatser dragna av Claudia Vinke et al, 2008.

Tillgång till foder, dricksvatten och lya är biologiska behov hos minken. Möjlighet till revirmärkning, putsning av pälsen, parning och skötande av valpar är sannolikt också biologiska behov. Om biologiska behov tillfredsställs får dessa mätbara positiva konsekvenser för djurets trivsel.

God psykisk och fysisk hälsa är grunden för all god djurhållning. SPR kräver att samtliga medlemmar följer nedanstående:

- ▶ Att lagstadgade burmått är uppfyllda
- ▶ Att lagstadgade krav på burberikning är uppfyllda och där farmaren följer de föreskrifter som finns i L100 kring detta och att det utifrån dessa är upp till varje farm att välja vilka föremål man vill använda
- ▶ Förbättringar för att öka minkens välfärd avseende burkonstruktionen som syftar till att ytterligare undvika stereotypier i tre olika steg
  - » Ett första steg att alla avelsdjur ska ha hylla eller etagebur, 2011
  - » Ett andra steg är att även valparna ska ha hylla/etagebur, 2012
  - » Ett tredje steg är att ge avelsdjuren extra miljöberikning eller annan åtgärd vintertid (t.ex. förändrad fodersammansättning), 2013
- ▶ Strömedel ska finnas i burarna, dock ej vid stark temperatur under sommaren under förutsättning att god hygien kan upprätthållas
- ▶ Fokus på sociala kontakter under valptiden. Djuren vistas endast ensamma vid sjukdom eller skada
- ▶ Deltagande i EFBA:s WelFur-program

Djurhälsa – Sjukvård och förebyggande hälsoarbete för friska och harmoniska djur

Hälsoavtal med veterinär

SPR har tagit fram riktlinjer för hälsoavtal med veterinär. Genom SPR:s försorg kommer ett antal veterinärer att vidareutbildas för att kunna genomföra farmbesök enligt Minkhälsans riktlinjer. Dessa kontrakterade veterinärer besöker farmen vid fyra obligatoriska tillfällen per år för att dokumentera hälsoläget och bistår med rådgivning eller rekommendationer för förbättrad hälsa hos djuren.

Dokumentation från besöken sparas i dokumentationspärm (del av fokusområde 1), för att möjliggöra uppföljningar av veterinär i samråd med SPR och SVA. Protokollen skickas även från SPR till länsstyrelsen i respektive län för påseende.

Fyra besök under minkårets olika säsonger

► DECEMBER – MARS

- » Genomgång av observationspunkter
- » Diskussion av uppkomna problem den senaste perioden
- » Diskussion om sjuklighet/dödlighet och efter samråd med SVA beslut om att ev. skicka typiska djur till SVA för obduktion
- » Diskussion om förebyggande arbete för problem under dräktighet och digivning (inkl tidig valpdöd, svettiga valpar och digivningssjuka)

► APRIL – JUNI

- » Genomgång av observationspunkter
- » Diskussion av uppkomna problem under den senaste perioden
- » Diskussion om sjuklighet/dödlighet och efter samråd med SVA beslut om att ev. skicka typiska djur till SVA för obduktion
- » Genomgång av beredskap för typiska problem i besättningen och hantering av dessa (t.ex. tidig valpdöd, svettiga valpar, avvänjningsdiarré, digivningssjuka och valpslagsmål)
- » Observation av djuren – finns några svettiga valpar? Diskussion om begränsning av smittspridning och sjukdom (handskar, handdesinfektion, soppåsar för strö, arbetsgång, medicineringsrutiner)
- » Diskussion om flug- och loppbekämpning
- » Diskussion av vaccinationsrutiner (t.ex. rutiner för byte av kanyl, förvaring av vaccin etc). Receptförskrivning av vaccin

► JUNI - AUGUSTI

- » Genomgång av observationspunkter
- » Diskussion av uppkomna problem den senaste perioden
- » Diskussion om sjuklighet/dödlighet och efter samråd med SVA beslut om att ev. skicka typiska djur till SVA för obduktion
- » Observation av djuren – finns det några djur med bitskador? Hur förebyggs bitskador? Hur hanteras uppkomna bitskador?
- » Diskussion om flug- och loppbekämpning

► SEPTEMBER - NOVEMBER

- » Genomgång av observationspunkter
- » Diskussion av uppkomna problem den senaste perioden
- » Diskussion om sjuklighet/dödlighet och efter samråd med SVA beslut om att ev. skicka typiska djur till SVA för obduktion
- » Uppföljning av bitsår

Observationspunkter vid varje besök av kontrakterad veterinär under minkårets olika säsonger:

- Minkarna har lämpligt hull
  - » Body Score 2-5 (sätts i relation till produktionsperiod)
- Minkar som är skadade eller sjuka hålls ensamma och får nödvändig vård
  - » Finns det en separat avdelning med skadade eller sjuka djur? Finns det tomma burar i varje skugghus för att möjliggöra att hålla skadade eller sjuka djur ensamma? Är burarna ordentligt uppmärkta och har burkort för övervakning och behandling? Finns det djur som är skadade eller sjuka som inte hålls ensamma?
  - » Finns det djur som är skadade eller sjuka som är i behov av behandling men inte fått det?
  - » Finns det möjlighet till avlivning av enskilda minkar? Finns det djur som borde varit avlivade på grund av allvarlig skada eller sjukdom?
- Döda minkar har avlägsnats och åtgärder har satts in vid onormal dödlighet
  - » Har de döda minkarna journalförts? Har minkarna förvarats märkta i frys tills nästa besök för genomgång av dödligheten med veterinären?
  - » Förvaras döda minkar sedan korrekt i väntan på destruering?
  - » Har åtgärder vidtagits vid akut störning? Har kontakt tagits med SVA för hjälp i utredningen? Har avlivade och sjuka minkar eller självdöda minkar skickats för obduktion? Har foderprov skickats vid misstanke om foderrelaterad störning?

- ▶ Minkarna har tillräckligt med utrymme och utrymmet håller god hygien
  - » Stämmer djurantalet per bur?
  - » Är samtliga burar som minkar hålls i ombyggda till godkända mått?
  - » Har alla minkar tillgång till lya i bra skick och med strö?
  - » Är burnäten fria från avföring och foderrester (sätts i relation till rengöringsrutinerna och eventuellt valpnät)?
  - » Är minkarna överlag rena?
- ▶ Minkarna utfodras med lämpligt foder
  - » Smaklighet
  - » Lukt
  - » Konsistens
- ▶ Sysselsättningsbehovet är tillfredsställt?
  - » Finns lämplig burberikning?

Förebyggande vård

- ▶ Förhindra uppkomst och spridning av smittsamma sjukdomar t.ex. skydds-kläder för besökare, beredskapsplan vid smittsam sjukdom, riktlinjer för handhygien, riktlinjer för desinfektion av burar och redskap
- ▶ Vaccinationsprogram
- ▶ Antibiotikaresistensövervakningsprogram

Om djuret blir sjukt

- ▶ Sjukavelnening eller märkningssystem för sjukburar i ordinarie skugghus
- ▶ Riktlinjer för korrekt hantering av sårskador
- ▶ Sjukdomsdiagnostikprogram

Plasmacytodiagnostik:

För plasmacytositiva farmer:

- » Alla gamla avelsdjur, som uppfödaren planerar att behålla, samt alla potentiella nya avelsdjur provtas i samband med pälkning
- » För farmer med en hög andel smittade djur (mer än 10-15 %) kan jodtest tillämpas. Inga jodpositiva djur får behållas som avelsdjur den kommande säsongen
- » För farmer med lägre än 10 % smittade djur bör istället blodprov skickas till laboratorium för antikroppsanalys. Detta underlättar urvalet av lämpliga avelsdjur
- » Beroende på andelen antikroppspositiva djur i besättningen läggs en individuell plan upp för bekämpning av sjukdomen. Detta sker i samråd med veterinär på SVA. Målet är en successivt friskare djurstam

För plasmacytosfria farmer:

- » Provtagning för plasmacytos skall ske minst en gång årligen. Blodprov skickas till laboratorium för antikroppsanalys

Obduktionsprogram:

I samband med följande situationer ska SVA kontaktas omgående och djur därefter skickas in till SVA för obduktion om inte annan överenskommelse görs:

- » I samband med utbrott av onormal dödlighet. Minsta antal djur som ska obduceras vid utbrott av dödlighet är tre-fem djur
- » Om djur uppvisar sjukdom för vilken diagnos och/eller etiologi inte kan fastställas kliniskt
- » Om djur fått behandling men inte svarat på den som förväntat

Övriga avlivade eller självdöda djur sparas märkta i frys för ev. senare obduktion. Det ska finnas en anteckning av djurens huvudsakliga symtom, burens placering samt åldern på djuret. Anledningen är att det kan komma djur med liknande symtom senare och att obduktion av flera djur med liknande symtom är att föredra. I samband med de regelbundna veterinärbesöken diskuteras den senaste periodens dödsfall och beslut om ev. obduktion fattas efter samråd med veterinär på SVA. Därefter kan djurägaren destruera djuren på godkänt vis.

Utredning vid skada respektive sjukdomsutbrott:

- » Beroende på den kliniska bilden skall lämpliga prover tas. Exempel är t.ex. avföringsprov, provtagning av sårvätska för bakteriebestämning (och antibiotikakänslighetstest) samt provtagning av foster/fosterhinnor vid abort
  - » Vid misstanke om foderrelaterat problem tas även prov på foder och/eller råvaror
- ▶ Individuell behandling av varje djur där de sjuka eller skadade djuren har egna burkort som SPR tillhandahåller. Burkorten dokumenterar insjukningsdatum, eventuell behandling, allmäntillstånd/aptit samt tillfriskningsdatum/avlivning. Burkorten sparas som dokumentation över sjukdomsläget i besättningen och som hjälp till veterinären. Undantag kan medges vid gruppbehandling i samband med sjukdomsutbrott. Behandling, sjukdomsförlopp och ev. dödsfall dokumenteras i dessa fall på annat sätt
  - ▶ Dokumentation om dödlighet och läkemedelsanvändning

Djurskötsel – för daglig djuromsorg

Den som innehar tillstånd att bedriva minkuppfödning har också ansvar för djurens välbefinnande. Djuren ska hållas på ett sådant sätt att tillsynen kan ske utan svårigheter och personer som handhar och tillser djuren ska ha tillräckliga kunskaper och färdigheter samt vara tillräckligt många för att gällande lagar, förordningar och föreskrifter ska kunna följas. Nedanstående punkter är exempel på god djurskötsel:

- ▶ Djuren ska utfodras dagligen med ett foder av rätt sammansättning samt med god kvalitet och smaklighet
- ▶ Minkuppfödaren ska vara ansluten till SVA:s foderkontroll för kvalitetssäkring
- ▶ Avelsdjur och valpar upp till 4 månaders ålder ska ha fri tillgång till vatten. Övriga djur ska ha tillgång till vatten minst två gånger per dygn
- ▶ Djuren ska normalt ha minst daglig tillsyn som utförs så noggrant och väl att sjuka, skadade eller döda djur upptäcks och därmed omedelbart kan tas omhand på ett korrekt sätt
- ▶ Sjuka eller skadade djur ska flyttas till sjukavdelning där de går ensamma eller vara kvar i ursprungsburen ensamma, vilket i vissa fall kan vara mindre stressande för djuret, och då ska den buren märkas upp tydligt för extra tillsyn
- ▶ Nyfödda valpar, sjuka eller skadade djur samt djur som betar sig onormalt ska ha tillsyn oftare
- ▶ Automatiska system och anordningar som inverkar på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen
- ▶ Skugghusen, buren och lyan ska hållas rena och lämpligt strömedel och lämpliga strörutiner ska användas. Strömedel är dock ej erforderligt vid höga temperaturen under sommaren under förutsättning att god hygien kan upprätthållas

Foder – sammansättning, hantering, kvalitet och kontroll

Sedan 1960-talet har den svenska pålstdjursuppfödningen haft en frivillig foder- och råvarukontroll. Denna etablerades i anslutning till forsknings- och försöksverksamheten samt rådgivningen till näringen vid Institutionen för husdjurens utfodring och vård, SLU.

Sedan 20 år finns verksamheten vid SVA och cirka 95 procent av landets farm-uppfödda minkar är anslutna till den förnärvarande frivilliga verksamheten, som kommer att bli en obligatorisk del av Minkhälsan.

Foderkontrollerna går till på följande sätt:

- ▶ Kontrollens syften är att förbättra fodrets kvalitet, förebygga foderorsakade skador, förbättra produktionen och optimera fodrets sammansättning. Vid de tillfällen som det kan röra sig om foderorsakad störning kommer detta att utredas inom ramen för foderkontrollerna. Åtgärder sker i samarbete med foderkök, råvaruleverantörer, kunder, SVA:s pålstdjursveterinär samt övrig specialistkompetens
- ▶ Utöver obligatoriska beräkningar av fodrets sammansättning under årets fyra produktionsperioder med utvärderingar och eventuella förslag till förändringar ingår bl.a. kemiska, bakteriologiska och kvalitetsanalyser av foderblandningar och råvaror. Frekvensen analyser per foderkök är relaterad till produktionens storlek och resultaten av analyserna
- ▶ Utvärdering av användningsmöjligheter och näringsvärde för nya råvaror sker kontinuerligt liksom bedömning av behandlingsmetoders effekter. Besök på foderkök, farmer och hos råvaruleverantörer sker regelbundet
- ▶ Utöver kurser och studiebesök refereras fortlöpande nya forskningsresultat samt ges för perioden aktuella råd inom området minkens utfodring och vård i månatliga nyhetsbrev till kontrollens medlemmar

Avelsarbete – för lugna och friska djur med bra avelsresultat och skinnproduktion

Inom minkuppfödningen förekommer ingen central avelsledning utan avelsarbetet styrs av de enskilda uppfödarna, som således själva har ansvar för och kontroll över sin egen besättning och dess avelsmässiga framsteg. För närvarande används inga avelsdataprogram, men sådana finns att tillgå i våra grannländer.

Då den farmuppfödda minken har ett stort antal färgtyper med olika genetisk bakgrund medför detta att den enskilda minkuppfödaren måste ha god kunskap om färgtyperna, deras genetiska uppsättning och nedärvning (ex. Mendels lagar) för att kunna bedriva sitt avelsarbete. Man måste även se till att inköpa nya djur, då detta bedöms behövas, för att undvika risker för inavel och för att om möjligt förbättra besättningens produktion.

På varje farm bedrivs avelsarbete utifrån sunda och friska djur. Utöver detta väljs djuren utifrån pälskvalitet, storlek, valpresultat och temperament för friska livskraftiga djur, som fungerar väl i den egna farmmiljön.

Minkens fortplantning styrs av ljuset och parningen sker under mars månad. Endast naturlig parning förekommer. Antingen flyttas hanen till honans bur eller tvärtom. Avelshonorna används vanligen 1-3 år i aveln. Stor del av avelshanarna pälsas efter första årets parning. Både hanar och honor är köns mogna i mars efter att ha fötts i slutet av april- början av maj året dessförinnan d.v.s. vid ca 10 månaders ålder. I god tid innan parningssäsongens start bedöms hanarnas testiklar för att kontrollera att dessa är normalt utvecklade. Förhållandet mellan antal hanar och honor är vanligen 1:5.

Flushing innebärande ca två veckors moderat energirestriktion åtföljd av 3-5 dagars ad.lib. utfodring före parning tillämpas vanligen och medför ökat antal födda valpar per parad hona.

Minken har såväl inducerad ovulation som fördröjd implantation. Detta medför att man parar om honan dagen efter första parning för att öka säkerheten för att spermakvaliteten är god då ovulationen sker 1-2 dygn efter parning. Då de befruktade äggen ej planteras omedelbart är den skenbara dräktigheten i genomsnitt 51 dagar (40-75), men den reella endast 30 dagar. Med ökande tid mellan befruktning och implantation ökar andelen befruktade ägg som dör, varför det är vanligt att para om honorna efter 8-10 dagar då nya ägg utvecklats.

Såväl dräktighet som valpning brukar förlöpa utan komplikationer och den huvudsakliga fostertillväxten sker under den egentliga dräktighetens sista tredjedel. Valparna väger vid födelsen 9-10 g och föds med mycket små energireserver men med hög tillväxtkapacitet (9 procent genomsnittlig daglig tillväxt fram till 42 dagars ålder). Vid sex veckors ålder väger hanvalparna ca 400 g. Gallprocenten är ca 6-8 och avelsresultatet 5 till drygt 6 valpar per parad hona (beroende på honans ålder, färgtyp m.m.). Det går bra att flytta valpar mellan kullar för att t.ex. utjämna antalet valpar per kull. Valpdödligheten från födelsen fram till början

av augusti är av storleksordningen 15 procent. Därefter är dödligheten fram till pälkning under 1 procent.

Till 25 dagars ålder lever valparna enbart på modersmjölk och därefter börjar valparna att även konsumera fast foder. Avvänjning sker vid 6-7 veckors ålder.

Beträffande avelsresultatet är ambitionen i första hand att ytterligare minska gallprocenten samt minska andelen små kullar.

Svensk farmuppfödd mink är generellt frisk och sund. Mink med aleutiangenen har dock en svagare konstitution och ett sämre immunförsvar än annan mink. Med anpassad skötsel och utfodring kan man dock hos dessa minkar upprätthålla god djurhälsa, ett gott avelsresultat samt en bra produktion.

TIDSPLAN – VAD HÄNDER FRAMÖVER?

TIDSPLAN

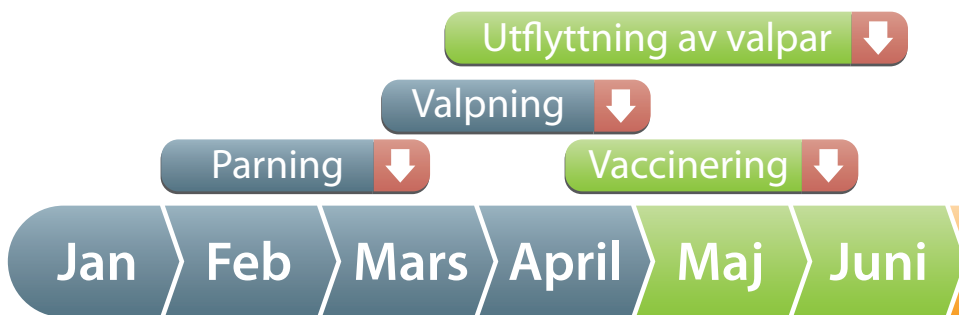
December 2010

- ▶ Sammanställning av Minkhälsan
- ▶ Minkhälsan remitteras till Jordbruksverket, SVA och SLU
- ▶ Förankrings- och implementeringsarbete påbörjas bland SPR:s medlemmar

Januari – februari 2011

- ▶ Förankrings- och implementeringsarbete genomförs bland SPR:s medlemmar

MINKÅRET

Fokusområdena ger stöd och vägledning under hela minkåret.

FOKUSOMRÅDE 1: Dokumentation och kontroll

FOKUSOMRÅDE 2: Utbildning

FOKUSOMRÅDE 3: God farmmiljö

FOKUSOMRÅDE 4: Djurskydd

FOKUSOMRÅDE 5: Djurhälsa

FOKUSOMRÅDE 6: Djurskötsel

FOKUSOMRÅDE 7: Foder

FOKUSOMRÅDE 8: Avelsarbete

Sortering av nya avelsdjur

Pälsning

Juli Aug Sep Okt Nov Dec

SVERIGES
PÅLSDJURSUPPFÖDARES RIKSFÖRBUND (SPR)

Box 216, 294 25 Sölvesborg
Tel: 0456-544 90 | Fax: 0456-543 80
E-post: spr@solvenet.se
www.spr.nu